

Komisja Krajowa

80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, fax /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

L.dz. **PBE/75928/746 2018**

Gdańsk, dnia 28.05.2018 roku

Pani

Jadwiga Emilewicz

Minister Przedsiębiorczości i Technologii

Szanowana Pani Minister,

Działając z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuję projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu obniżenia składek na ubezpieczenie społeczne osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą na mniejszą skalę.

Negatywne stanowisko oparte jest na następujących przesłankach:

1. Projekt odnosi się wyłącznie do zagadnienia wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe przedsiębiorców osiągających niewielki przychód (przychód nieprzekraczający w ciągu roku kalendarzowego 30 krotności minimalnego wynagrodzenia). NSZZ „Solidarność” od lat postuluje modyfikację zasad określania podstawy, od której odprowadzana jest składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, tak aby większy przychód skutkował wyższą obowiązkową składką. Obecna regulacja powszechna (określająca wyłącznie minimalną wysokość zadeklarowanej podstawy jako nie mniej niż 60 % przeciętnego wynagrodzenia) pozwala na zadeklarowanie podstawy o minimalnej dopuszczalnej przez ustawodawcę wysokości, także w razie poważnej skali działalności. Dane statystyczne pokazują, że decyzję taką podejmuje zdecydowana większość osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Kompletnie niezależnienie zadeklarowanej wysokości podstawy od skali uzyskiwanego przychodu (w zasadach ogólnych) powoduje, że zasada solidarności charakterystyczna dla systemu ubezpieczeń społecznych ulega osłabieniu. Powoduje także nieuzasadnione promowanie samozatrudnienia (w stosunku do pracy najemnej) - co skutkuje silnym zagrożeniem stosowania fałszywego samozatrudnienia. Kolejna konsekwencja to niższe niż potencjalne wpływy do FUS. NSZZ „Solidarność” uważa, że jedynie kompleksowe podejście do zagadnienia wysokości podstawy dla osób prowadzących pozarolniczą działalność

gospodarczą powinno być właściwym podejściem ustawodawcy. Wprawdzie projektodawca po raz pierwszy proponuje rozwiązania dotyczące objęcia ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą proporcjonalnie do ich przychodów, ale nie czyni tego w sposób kompleksowy.

2. Należy zwrócić uwagę, że poprzez swoją konstrukcję, projektowane rozwiązania nie gwarantują uzyskania przez ubezpieczonych niezbędnej wielkości kapitału koniecznego do uzyskania minimalnego świadczenia emerytalnego. Przeciwnie do stwierdzenia zawartego w uzasadnieniu, nie będą budowały kapitału na poczet przyszłych świadczeń. **Z szacunków wynika, że kobieta prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, oskładkowaną na zaproponowanych zasadach, połączonych z już istniejącymi ulgami zbiera kapitał pozwalający na uzyskanie świadczenia na poziomie około 52% minimalnej emerytury, a mężczyzna 80%.** Oznacza to wprost, że w kapitałowym systemie ubezpieczeń społecznych opartym na zdefiniowanej składce, tworzy się obszar emerytur socjalnych. Wynikiem takich działań, faworyzuje się grupę podatników, która zgodnie z danymi GUS, dysponuje największą nadwyżką dochodu rozporządzalnego, a będzie wspierana dodatkowo po zaprzestaniu aktywności zawodowej, poprzez dopłaty do świadczeń emerytalnych. Wskazuje na to raport Instytutu Badań Strukturalnych przygotowany na potrzeby Komisji Europejskiej. Wynika z niego, że łączna wielkość składek osób samozatrudnionych jest znacznie niższa niż suma pobieranych świadczeń, a różnica ta pogłębia się w czasie. Jak podaje IBS, w 2015 i 2016 roku samozatrudnieni pobrali z systemu ubezpieczeń społecznych prawie 3 razy więcej niż wyniosły ich składki. Po wprowadzeniu proponowanej zmiany, negatywna relacja będzie się pogłębiała i będzie potęgować poczucie nierówności, patrząc szczególnie pod kątem dodatkowych obciążeń daninami publicznymi osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, a związanych z wprowadzaniem pseudo-dobrowolnego systemu oszczędzania długookresowego w ramach projektowanych Pracowniczych Planów Kapitałowych, uchyleniem ograniczenia opłacania składek emerytalnych (t/z 30 – krotność), brakiem waloryzacji progów podatkowych oraz kwot zryczałtowanych kosztów uzyskania w podatku dochodowym od osób fizycznych i utrzymujących się wysokich stawek podatku VAT.
3. Zaproponowane zmiany nie ograniczają liczby powtarzających się okresów uprawniających do skorzystania z ulg w oskładkowaniu, dlatego należy liczyć się z tym, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność będą optymalizowały obowiązek składkowy i nie będzie stanowiło to wystarczającej motywacji do rozwoju.
4. Projekt nie wprowadza zasady kumulowania obowiązków ubezpieczeniowych osób łączących prowadzenie takiej działalności z innymi formami aktywności zawodowych będących podstawą

do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (poza nielicznymi wyjątkami), co poszerza przestrzeń do nieuzasadnionej optymalizacji obowiązków składkowych, a tym samym minimalizowania kapitału emerytalnego.

Podsumowując należy wskazać, że tego typu projekt cząstkowy utrudnia prowadzenie całościowej i kompleksowej, a w ocenie NSZZ „Solidarność” niezbędnej reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zarówno w kontekście zmiany zasad dotyczących wprowadzenia pełnego oskładkowania umów zlecenia, kompleksowej modyfikacji zasad określania wysokości podstawy, od której odprowadzana jest składka osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (zwracamy uwagę, że określanie kogoś, kto osiąga przychód w wysokości nieco ponad 2 krotność minimalnego wynagrodzenia „przedsiębiorcą” obrazuje konieczność podjęcia kompleksowych prac dotyczących zdefiniowania pojęcia „przedsiębiorca”), czy wprowadzania pełnej zasady kumulacji tytułów ubezpieczeniowych.

Uwagi dodatkowe:

1. Wydaje się, że tytuł projektowanej ustawy jest niezgodny z techniką legislacyjną – tytuł winien wyłącznie wskazywać, że jest to projekt zmiany ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.
2. Legislator nie uzasadnia konstrukcji współczynnika wykorzystywanego do wyliczenia najniższej podstawy wymiaru składek (art. 1 pkt 3 Projektu określający 18 b ust.5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).
3. Należy pozytywnie ocenić pewne elementy projektu takie jak: art. 18 c ust. 11 pkt 5. Równocześnie należy podkreślić, że problem fałszywego samozatrudnienia w dużej mierze dotyczy osób wchodzących na rynek pracy, które nigdy nie były stroną umowy o pracę a co z tym idzie oddziaływanie proponowanej normy chroniącej stosunek pracy może być ograniczone.

Z poważaniem

